

**Országos
Nyugdíjbiztosítási
Főigazgatóság**

2017/1. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, illetve a baleseti táppénzt, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő leglényegesebb új szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról

2017. január 1-jei hatállyal – illetve néhány esetben ettől eltérő időponttól – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) egyes, pénzbeli egészségbiztosítási ellátásokat, baleseti táppénzt és utazási költségtérítést, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő szakaszait több jogszabály is módosította:

- a központi hivatalok felülvizsgálatával és a járási (fővárosi kerületi) hivatalok megerősítésével összefüggő egyes törvények módosításáról, valamint egyes költségvetési szervek feladatainak átadásáról szóló 2016. évi CIV. törvény,
- a közigazgatási bürokráciacsökkentést érintő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXVII. törvény,
- a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény és egyéb törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXVII. törvény, illetve
- az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú törvények módosításáról szóló 2016. évi CLXXII. törvény.

Ezen túl – főként a feladat- és hatáskörök változásaival összefüggésben – a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény végrehajtására kiadott 217/1997. (XII. 1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) is módosításra került a következő jogszabályok által:

- a központi hivatalok felülvizsgálatával és a járási (fővárosi kerületi) hivatalok megerősítésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet,
- az egyes társadalombiztosítási és családpolitikai tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 449/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet, illetve
- az egyes egészségügyi és egészségbiztosítási tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 464/2016. (XII. 23.) Korm. rendelet.

A módosítások részben technikai jellegű pontosításokat tartalmaznak, részben pedig strukturális változásokat idéznek elő az egészségbiztosítási pénztári feladatokat ellátó szervek feladat- és hatásköreinek kijelölését illetően.

Az egységes jogértelmezés érdekében az alábbiakban ismertetjük a változásokat

1) A szervezeti átalakítással kapcsolatos rendelkezések

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) elnevezése 2017. január 1-jén Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelőre (a továbbiakban: NEAK) változik, az általa ellátott feladatok pedig 2017. január 1-jétől több szervhez kerülnek át. Az Egészségbiztosítási Alap irányításával, továbbá a NEAK gazdálkodásával és üzemeltetésével összefüggő feladatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Egészségbiztosítási Alap kezelésével összefüggő feladatokat pedig a NEAK fogja ellátni. Az OEP-nek az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleseti táppénzzel és az utazási költségtérítéssel kapcsolatos feladatai – tehát az OEP pénzbeli ellátási és ellenőrzési szakterülete által végzett feladatok – átkerülnek az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságra (a továbbiakban: ONYF) Központjához. Az OEP által ellátott másodfokú hatósági eljáráshoz kapcsolódó feladatok kizárólagos illetékességgel a Budapest Főváros Kormányhivatalához kerülnek.

A különböző szervek által ellátott egyes feladatok változásait alapvetően a Vhr. 1. §-a és néhány egyéb szakasza, az egészségbiztosítási szervekről szóló 386/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságról szóló 73/2015. (III. 30.) Korm. rendelet egyes szakaszai tükrözik.

a) Kérelem benyújtása

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleseti táppénzzel, a baleset üzemiségeivel és az utazási költségtérítéssel kapcsolatos kérelmek elsőfokú elbírálása a kormányhivataloktól átkerül a megyeszékhely szerinti járási hivatalokhoz, illetve a főváros esetében a XIII. Kerületi Hivatalhoz (a továbbiakban együtt: járási hivatal). Így a társadalombiztosítási kifizetőhelyet nem működtető foglalkoztatóknak a táppénzre, baleseti táppénzre, csecsemőgondozási díjra, gyermekgondozási díjra vonatkozó kérelmeket 2017. január 1-jétől a székhelyük szerint illetékes járási hivatalhoz kell benyújtani. Az Ebtv. 62. § (2) bekezdés c) pontjában foglalt feladatok megosztásra kerülnek: **az elbírálási feladatokat a járási hivatalok, a folyósítással kapcsolatos technikai feladatokat pedig továbbra is a kormányhivatalok látják el.**

b) Méltányossági kérelmek

A pénzbeli ellátások iránti méltányossági kérelmek, valamint az egyszeri segély iránti kérelmek elbírálása továbbra is a kormányhivatalok hatáskörébe tartozik 2017. január 1-jétől. A méltányosságból adható pénzbeli ellátások és az egyszeri segély keretösszegének kormányhivatalok közötti felosztásáról, továbbá a keretösszeg felhasználásának figyelemmel kíséréséről az ONYF Központja gondoskodik. Ennek megfelelően a méltányosságból megállapított pénzbeli ellátásokról és a segélykeret felhasználásáról – minden naptári negyedévet követő hónap 10-éig – az ONYF Központja részére kell a beszámolót elkészíteni.

c) Kifizetőhelyi elszámolás benyújtása

A társadalombiztosítási kifizetőhelyet fenntartó foglalkoztatóknak a kifizetett pénzbeli ellátásokról, baleseti táppénzről, továbbá a kifizetőhelyet megillető egyszázalékos mértékű költségtérítés összegéről havonta a kifizetőhelyi elszámolást továbbra is a székhelyük szerint illetékes kormányhivatalhoz kell benyújtaniuk. Ugyanakkor a kormányhivatalok mint kifizetőhelyek és a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény végrehajtásáról rendelkező 195/1997. (XII. 5) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tbj. vhr.) 5/D. §-ában meghatározott szervek a kifizetőhelyi elszámolást az ONYF Központjához nyújtják be.

d) Ellenőrzési feladatok ellátása

A hatósági ellenőrzés, továbbá a foglalkoztatók és kifizetőhelyek felügyeletével kapcsolatos feladatok ellátása továbbra is marad kormányhivatali szinten.

e) Jogorvoslati eljárások lefolytatása

A társadalombiztosítási kifizetőhelyek által hozott elsőfokú döntések elleni fellebbezések elbírálása a kifizetőhelyek székhelye szerint illetékes kormányhivataloknál történik 2017. január 1-jétől is. Amennyiben az elsőfokú döntést a járási hivatal hozta, akkor a fellebbezési eljárás lefolytatására Budapest Főváros Kormányhivatala rendelkezik kizárólagos illetékességgel. Abban az esetben pedig, ha az elsőfokú döntést a kormányhivatal mint kifizetőhely, illetve a Tbj. vhr. 5/D. §-a szerinti szerv hozta, a fellebbezés elbírálására az ONYF Központja rendelkezik hatáskörrel. Az egészségbiztosítás pénzügyi ellátásaival, a baleseti táppénzzel és az utazási költségtérítéssel kapcsolatosan 2016. december 31-éig a Budapest Főváros Kormányhivatala által meghozott elsőfokú döntésekkel szembeni fellebbezési eljárást az ONYF Központja folytatja le.

2) A csecsemőgondozási díjra való jogosultság [Ebtv. 40. § (1), (4)-(5) bek.]

2016. december 31. napjáig a csecsemőgondozási díjra való jogosultságot meghatározó jogszabályi rendelkezés a „szülés” napjához igazodóan került meghatározásra. **Abból kifolyólag, hogy az ellátást nem csak a gyermeket szülő anya veheti igénybe, indokolttá vált, hogy az egzaktabb módon meghatározható, a gyermek megszületésének napjához igazodó szabályozás kerüljön bevezetésre.** Mindez a szülő nő esetében a jogosultsági feltételekre nézve érdemi változással nem jár, az csupán a jogalkalmazói gyakorlat egységesítését, a fogalmi pontosítást hivatott szolgálni.

2017. január 1-jétől tehát csecsemőgondozási díjra az a nő jogosult, aki a gyermeke születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt, és akinek a gyermeke

- a) a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül **születik**, vagy
- b) a biztosítás megszűnését követően 42 napon túl baleseti táppénz folyósításának az ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül **születik**.

Ezzel egyidejűleg szükségessé vált az Ebtv. 40. § (4)-(5) bekezdésének a módosítása is. Ezen rendelkezések határozzák ugyanis meg, hogy az anyán kívül ki válhat még jogosulttá csecsemőgondozási díjra és meddig részesülhet abban.

Az anyán kívül jogosulttá válhat tehát csecsemőgondozási díjra

- a) az a nő, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette,
- b) a családbafogadó gyám, aki a csecsemőt jogerős döntés alapján gondozza,
- c) a csecsemőt gondozó vér szerinti apa, ha a gyermeket szülő nő az egészségügyi szolgáltató által igazoltan, az egészségi állapota miatt kikerül abból a háztartásból, ahol a gyermeket gondozzák,
- d) a csecsemőt gondozó vér szerinti apa, ha a gyermeket szülő nő meghal,
- e) az a férfi, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, ha a gyermeket vele együtt örökbe fogadni szándékozó nő az egészségügyi szolgáltató által igazoltan, az egészségi állapota miatt kikerül abból a háztartásból, ahol a gyermeket gondozzák,
- f) az a férfi, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, ha a gyermeket örökbe fogadni szándékozó nő meghal,
- g) az a férfi, aki a csecsemőt egyedül vette örökbefogadási szándékkal nevelésbe.

Amennyiben a csecsemőgondozási díjat az a)-g) pontban foglalt személy igényli, az ellátásra való jogosultságot nem a gyermek születésének napjához igazodóan kell vizsgálni, hanem azon naphoz

képest, amelytől az igénylő a csecsemőgondozási díjra – az Ebtv. 40. § (5) bekezdése értelmében – jogosulttá válhat; vagyis

- az a) és g) pont szerinti esetben a gyermek gondozásba vételének napjához,
- a b) pont szerinti esetben a gyám kirendelésének napjához,
- a c) és e) pont szerinti esetben az egészségügyi szolgáltató igazolásán feltüntetett naptól a gyermeket szülő, illetve azt örökbe fogadni szándékozó nő – igazolás szerinti – egészségi állapotának fennállásához,
- a d) és f) pont szerinti esetben a gyermeket szülő, illetve azt örökbe fogadni szándékozó nő elhalálzásának napjához

viszonyítottan.

A törvénymódosítás egyértelművé teszi, hogy a csecsemőgondozási díjra az anyán kívül jogosulttá váló egyéb személyek esetében **az ellátás legfeljebb a gyermek születését követő 168. napig folyósítható.** Ők tehát nem feltétlenül lesznek 168 napon keresztül jogosultak az ellátásra.

Példa:

A 2017. március 1-jén született gyermeket örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette egy házaspár. A gondozásba vételre 2017. április 6. napján került sor. A gyermeket örökbe fogadni szándékozó nő csecsemőgondozási díjra való jogosultságát (biztosítottság, 365 nap előzetes biztosítási idő) ezen naphoz viszonyítottan kell vizsgálni. Egyúttal jogosultsága esetén ezen naptól folyósítható részére az ellátás, a gyermek születését követő 168. napig. Csecsemőgondozási díjban tehát 2017. április 6-tól 2017. augusztus 15-ig (vagyis 132 napon keresztül) részesülhet.

A csecsemőgondozási díjra, illetve a szülési szabadságra vonatkozó normákból következően ugyanazon gyermek után több személy is részesülhet csecsemőgondozási díjban. Ebben az esetben a gyermeket szülő nő és a másik személy ellátásra való jogosultsága egymástól független; így nincs szükség annak a vizsgálatára, hogy az anya részesül-e még ellátásban.

Példa:

A 2017. március 1-jén született gyermeket örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette egy házaspár. A gondozásba vételre 2017. április 6. napján került sor. Mivel ilyen esetben a szülő nő szülési szabadságának tartama – a szülést követően – 6 hétnél rövidebb nem lehet, ezért a gyermeket szülő nő 2017. április 11-ig jogosult csecsemőgondozási díjra. Ettől függetlenül a gyermeket örökbe fogadni szándékozó nő részére – amennyiben arra jogosult – 2017. április 6-tól folyósítható az ellátás.

3) A gyermekgondozási díjra való jogosultság [Ebtv. 42/A. § (1) bek., 42/E. § (1) bek.]

A csecsemőgondozási díjra való jogosultság szóhasználatának változásából eredően szükségessé vált a gyermekgondozási díj esetében is a fogalmi pontosítás elvégzése; továbbá a módosítás egy lényegi változást is eredményezett. Ennek értelmében **valamennyi igénylő esetében a jogosultsághoz szükséges 365 nap előzetes biztosításban töltött idő meglétét a gyermek születését megelőző 2 éven belüli időszakban kell vizsgálni.**

Egyébiránt a jogosultsági feltételek nem változtak, tehát gyermekgondozási díjra jogosult továbbra is

- a) a biztosított szülő, ha a gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt,
- b) az anya, valamint az Ebtv. 40. § (4) bekezdésében meghatározott személy, aki részére csecsemőgondozási díj került megállapításra és a biztosítási jogviszonya a csecsemőgondozási díjra való jogosultságának időtartama alatt megszűnt, feltéve hogy a

csecsemőgondozási díjra való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt, és a gyermeket saját háztartásában neveli.

Példa:

A 2016. november 1-jén született gyermek jogán az anya 2016. november 1-jétől 2017. április 17-ig csecsemőgondozási díjban részesült. 2017. április 18-tól a gyermekgondozási díj megállapítását az apa kéri. Amíg a korábban hatályos törvényi rendelkezés szerint az apa esetében a 2017. április 18-át megelőző két éven belül kellett vizsgálni a 365 napi biztosítás meglétét, a módosítás értelmében 2017. január 1-jétől erre – az anyához hasonlóan – a 2016. november 1-jét megelőző két éven belül fog sor kerülni.

Az ún. hallgatói GYED esetében jogosultsági feltétel volt eddig is, hogy a szülő nő a szülés időpontjában rendelkezzen bejelentett magyarországi lakóhellyel. A fogalmi pontosításokra való tekintettel szükségessé vált, hogy ez a feltétel is oly módon kerüljön megfogalmazásra, mely a „szülés” helyett a „születésre” helyezi a hangsúlyt. Ennek megfelelően a hallgatói GYED-re való jogosultsághoz feltétel, hogy **a szülő nő a gyermek születésének napján rendelkezzen magyarországi bejelentett lakóhellyel.**

4) A táppénz folyósításának időbeli korlátai [Ebtv. 46. § (1), (3) bek.]

A gyermekápolási táppénz vonatkozásában már 2016. július 1-jei hatállyal sor került az Ebtv. módosítására, mely növelte a szülők által igénybe vehető gyermekápolási táppénzes napok számát. Az akkori módosítások szerint az együtt élő szülők által összesen igénybe vehető gyermekápolási táppénzes napok száma a 3 évesnél idősebb, de 12 évesnél fiatalabb gyermekek után megduplázásra került, és ezáltal az együtt élő szülők együttesen ugyanannyi napnyi gyermekápolási táppénzre szerezhetnek jogosultságot, mint az egyedülálló szülő.

Bár a jogszabály koherenciája utalt rá, viszont az 1 évesnél idősebb, de 3 évesnél fiatalabb korosztály esetében nem volt egyértelmű, hogy hány nap gyermekápolási táppénz jár az együtt élő anyának és apának. Ezért 2017. január 1-jétől további pontosítás, egyértelműsítés vált szükségessé, melynek következtében világossá vált, hogy **valamennyi korosztály esetében szülőnként jár a gyermekápolási táppénz.**

A jogalkalmazási gyakorlatban problémákat vetett fel táppénz esetében a keresőképtelenséget megelőző egy évi folyamatos biztosítás meglétének a vizsgálata. Nem volt ugyanis a jogszabályszöveg alapján egyértelmű, hogy a folyamatos biztosítási időt az Ebtv. 48/A. § (1) bekezdése szerint – a 30 napnál nem hosszabb megszakításokkal együtt – kell-e figyelembe venni, avagy kizárólag a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 5. §-ában meghatározott biztosítási jogviszonyokban töltött napokra nézve.

A jogalkotó ezért 2017. január 1-jétől – a már eddig is követendőnek ítélt jogalkalmazási gyakorlatot leképezve – kimondta, hogy a táppénz a biztosítási jogviszony fennállásának időtartama alatt, a keresőképtelenség tartamára jár, **legfeljebb azonban a keresőképtelenség első napját közvetlenül megelőző – Ebtv. 48/A. § (1) bekezdése szerinti – folyamatos biztosítási időszak alatt a Tbj. 5. §-ában meghatározott biztosításban töltött napoknak megfelelő számú napra**, de legfeljebb egy éven át.

A fentiek szerinti jogszabály-módosításra tekintettel 2017. január 1-jétől az Ebtv. 46. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezésre került.

Példa:

A munkavállaló 2016. május 1-jétől áll az „A” munkáltató alkalmazásában; ezt megelőzően biztosítási jogviszonnyal nem rendelkezett. 2017. február 13-tól 2017. február 22-ig fizetés nélküli szabadságon volt. 2017. május 5. napján keresőképtelenné válik, melyre tekintettel 2017. május 25-ig betegszabadságban részesül. Keresőképtelensége 2018. május 31-ig folyamatosan fennáll. A fizetés nélküli szabadság időtartamára figyelemmel a munkavállaló 2016. május 1-jétől 2017. május 4-ig 359 nap (369 nap – 10 nap) Tbj. 5. §-a szerinti biztosításban töltött nappal rendelkezik. Ennek megfelelően táppénzre is 359 napig – vagyis 2018. május 19-ig – lehet jogosult. A jogszabály-módosítás tehát világossá teszi, hogy bár a munkavállaló biztosítása a keresőképtelenné válását megelőzően több mint 1 éve folyamatos, azonban mégsem folyósítható a részére a maximális 1 évig táppénz, mivel a Tbj. 5. §-a szerinti biztosításban töltött napjainak a száma nem éri el a 365 napot a folyamatos biztosítási időszak alatt.

5) A táppénzre vonatkozó kedvezmény szabály változásai [Ebtv. 48. § (5) bek.]

2017. január 1-jétől pontosításra került a táppénz esetében alkalmazható kedvezmény szabály. Amíg eddig – ha a kedvezmény szabály alkalmazásához előírt feltételek fennálltak – az utolsóként megállapított ellátás alapját a szerződés szerinti jövedelemmel kellett összehasonlítani, és a kedvezőbbet folyósítani, addig a módosítást követően **az összehasonlítás alapja elsősorban a tényleges (legalább 30 napi) jövedelem, és csak ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelem.** Egyúttal a jogszabályhelyből kikerült annak utolsó mondata, mellyel egyértelművé vált, hogy **a legalább 180 napig táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban vagy gyermekgondozási díjban részesülés napjait kizárólag az irányadó időszakon belül lehet figyelembe venni.**

Erre való tekintettel, ha a biztosított a táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző harmadik hónap utolsó napjától a táppénzre jogosultságot közvetlenül megelőző év első napjáig terjedő időszakban azért nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, mert legalább 180 napig táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban vagy gyermekgondozási díjban – kivéve a méltányosságból megállapított ellátásokat – részesült, a táppénz naptári napi összegét az utolsóként megállapított ellátás alapjának figyelembevételével kell megállapítani, ha a tényleges, ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelménél kedvezőbb.

Példa:

A biztosított 2014. április 1-jétől áll munkaviszonyban az „A” foglalkoztatónál. 2015. április 27-én született meg gyermeke, akinek a jogán 2015. április 27-től 2015. október 11-ig csecsemőgondozási díjban, 2015. október 12-től 2017. április 27-ig pedig gyermekgondozási díjban részesül(t). A gyermeket nevelő anya a gyermekgondozási díj folyósítása mellett 2017. január 1-jétől munkába állt, 2017. április 12-től pedig – veszélyeztetett várandósság jogcímen – keresőképtelen állományba került. Az anya az irányadó időszakban (2016. január 1-jétől 2017. január 31-ig) mindösszesen 31 napi pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelemmel rendelkezik, tekintettel arra, hogy a 2016. évben folyamatosan gyermekgondozási díjban részesült és keresőtevékenységet nem végzett. Az anya részére a jelen keresőképtelenséget megelőzően utoljára megállapított ellátás (a gyermekgondozási díj) naptári napi alapja 5.000 Ft volt. A biztosított 2017 januárjában rendelkezik 31 naptári napi tényleges jövedelemmel, 167.400 Ft összegben. Ennek figyelembevételével az ellátás alapja 5.400 Ft (167.400 Ft / 31) lenne. Tekintettel arra, hogy a biztosított tényleges jövedelméből számított naptári napi alap magasabb, mint az utolsóként megállapított ellátás alapja, ezért táppénzét 5.400 Ft naptári napi alapon kell megállapítani. (A 2016. december 31-ig hatályos jogszabályok szerint az ellátást 5.000 Ft-os naptári napi alapon kellett volna megállapítani; tekintettel arra, hogy a tényleges jövedelem nem volt figyelembe vehető, csak a szerződés szerinti jövedelem – a szerződés szerinti jövedelme alapján számított naptári napi alap 4.800 Ft lenne –, amely alapján számított naptári napi alap pedig alacsonyabb, mint az utolsóként megállapított ellátás alapja.)

6) A táppénz mértékét érintő módosítás [Ebtv. 48. § (7) bek.]

A táppénz összegét meghatározó egyik alapvető tényező, hogy a jogosultságot megelőzően a biztosított milyen hosszúságú – kétévi vagy azt el nem érő – folyamatos biztosítási idővel rendelkezik. Mivel a jogalkalmazási gyakorlatban – a 4. pontban részletezettekhez hasonlóan – értelmezési kérdéseket vetett fel a kétévi biztosítási idő megítélése, ezért az egyértelműsítés érdekében 2017. január 1-jétől a táppénz mértékére vonatkozó rendelkezés is naptári napok szerint kerül meghatározásra.

Ennek megfelelően **a 60%-os mértékű táppénz abban az esetben folyósítható a biztosított részére, ha az Ebtv. 48/A. § (1) bekezdése szerinti folyamatos biztosítási időszak alatt legalább 730 nap – Tbj. 5. §-a szerinti – biztosításban töltött nappal rendelkezik.** 730 napnál kevesebb biztosításban töltött nap esetén a táppénz mértéke 50%-os. A fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás tartama alatti, illetve a 12 évesnél fiatalabb gyermeke melletti fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézményben való tartózkodás esetén a szülő részére járó táppénz mértéke továbbra is 50%.

Példa:

A 2015. március 16-a óta munkaviszonyban álló biztosított – aki korábban biztosítási jogviszonnyal nem rendelkezett – 2017. április 13-tól keresőképtelen állományba kerül veszélyeztetett várandósság miatt. Nevezett a jogviszonya kezdete óta minden hónapban kivett 3 nap fizetés nélküli szabadságot, így 2015. március 16 – 2017. április 12. között a biztosítása összesen 78 napig szünetelt. Bár a keresőképtelensége első napját közvetlenül megelőzően a biztosítása több mint 2 éven keresztül folyamatosnak tekintendő (mivel abban 30 napnál hosszabb megszakítás nincs), ezen folyamatos biztosítási időszak alatt mindösszesen 681 nap Tbj. 5. §-a szerinti biztosítási idővel rendelkezik. Erre való tekintettel tehát 2017. április 13-tól 50%-os mértékű táppénzre válhat jogosulttá. Amikor a folyamatos biztosítási időszakon belül biztosításban töltött napjainak a száma a keresőképtelenség alatt eléri a 730 napot – azaz 2017. május 31-jétől – 60%-os mértékben folyósítható részére a táppénz.

7) A kérelmek elektronikus úton történő benyújtása [Ebtv. 61. § (5) bek.]

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai, illetve a baleseti táppénz iránti kérelmek benyújtásával összefüggésben már az egyes egészségügyet érintő törvények módosításáról szóló 2016. évi XXXIV. törvény tartalmazott egy módosítást, mely a kizárólagos elektronikus igénybenyújtáson kívül arról is rendelkezett, hogy a kifizetőhellyel nem rendelkező foglalkoztatóknak előzetesen a Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartást kezelő szervnél kell a regisztrációt elvégezniük. **Ez a törvénymódosítás azonban nem lép hatályba.**

A kérelmek elektronikus úton történő benyújtásának kötelezővé tételét a jogalkotó továbbra is kiemelt szempontként kezeli, ezért arról ismételten rendelkezett, a hatályba lépés dátumát – a kormányzati háttérintézményi szervezetrendszer érintő strukturális változásokra figyelemmel – **2017. július 1. napjában határozta meg.**

8) Jogviszony megszűnése, illetve foglalkoztató-váltás az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai és a baleseti táppénz folyósítása során [Ebtv. 62. § (3) bek.]

2017. január 1-jétől bekerült az Ebtv.-be két olyan eljárás rendelkezés, melyeket a gyakorlatban eddig is ezen új jogszabályhelyeknek megfelelően kellett alkalmazni. Az egyik ilyen rendelkezés értelmében, **ha a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj vagy a baleseti táppénz folyósítása alatt megszűnik az ellátásban részesülőnek a biztosítási jogviszonya, az ellátást továbbra is az azt megállapító szervnek kell folyósítania.**

A másik új szabály alapján foglalkoztató-váltás esetén az ellátást az új foglalkoztató szerinti társadalombiztosítási kifizetőhelynek, vagy annak hiányában a megyei, fővárosi kormányhivatalnak kell folyósítania. **Ebben az esetben átadásra kerül az ellátás folyósítása az új foglalkoztató szerint arra hatáskörrel rendelkező szervnek.**

Példa:

A biztosított részére gyermekgondozási díj kerül megállapításra az „A” munkáltatónál – mely társadalombiztosítási kifizetőhelyet működtet – 2017. február 1-jétől. A biztosított határozott idejű munkaszerződése 2017. június 30. napján lejár. Függetlenül attól, hogy 2017. július 1-jétől az ellátott már nem áll az „A” munkáltató alkalmazásában, a gyermekgondozási díjat továbbra is ezen munkáltató kifizetőhelyének kell folyósítania ún. „passzív” jogon. Ugyanezen ellátott 2017. szeptember 1-jén újabb munkaviszonyt létesít „B” munkáltatónál, ahol nincs társadalombiztosítási kifizetőhely. Ezért 2017. szeptember 1-jétől a gyermekgondozási díjat a „B” munkáltató székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi kormányhivatalnak kell továbbfolyósítania az „A” munkáltató által megállapított összegben és az általa meghatározott ideig.

9) A jogalap nélkül felvett ellátás visszakövetelése [Ebtv. 66. § (1a) bek.]

Amennyiben a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál bevallott jövedelemadatok az ellátás megállapítását követően módosításra kerülnek, szükségessé válhat az ügyfelet megillető ellátás összegének módosítása; és ennek csökkenése esetén a jogalap nélkül felvett ellátás visszakövetelése. Szükséges azonban azt az esetet is szabályozni, amikor a biztosított jövedelméről bevallás egyáltalán nem is került benyújtásra, és ezt a foglalkoztató később pótolja.

Ennek megfelelően 2017. január 1-jétől az Ebtv. úgy rendelkezik, hogy aki az egészségbiztosítás pénzbeli ellátását vagy a baleseti táppénzt azért vette fel jogalap nélkül, mert **az ellátásban részesülő biztosítottra vonatkozóan a korábban bevallott jövedelemadatok az állami adóhatóságnál módosításra kerültek, vagy a biztosított jövedelméről a bevallás pótlólag került benyújtásra**, felróhatóságra való tekintet nélkül köteles a jogalap nélkül felvett ellátást visszafizetni.

10) Előleg – végleges döntés [Ebtv. 39/B. §, 52/A. §, 55/A. §, 69. §]

A bürokráciacsökkentés jegyében 2017. január 1-jétől megszüntetésre került az előleg jogintézménye. Ezért ezen naptól kezdődően, ha a pénzbeli ellátásra, baleseti táppénzre való jogosultság megállapítása során az ellátás összege 21 napon belül azért nem állapítható meg, mert nem került sor a biztosított jövedelméről bevallás benyújtására az adóelőleg megállapításához, **a rendelkezésre álló adatok alapján kell megállapítani az ellátást. Az ellátás megállapításáról alakszerű – nem egyszerűsített – határozatot kell hozni.** Ha a biztosított jövedelméről a bevallást pótlólag benyújtja a foglalkoztató, a korábban hozott határozat módosításra vagy visszavonásra kerül, és a hatóság a bevallott jövedelem adatok alapján állapítja meg a pénzbeli ellátást, illetve a baleseti táppénzt.

Példa:

Az „A” munkáltatónál 2014. március 1-je óta biztosított munkavállaló a 2017. február 1-jén született gyermeke jogán csecsemőgondozási díj megállapítását kéri ugyanezen naptól. A kérelem elbírálása során megállapításra kerül, hogy a foglalkoztató bevallási kötelezettségének nem tett eleget 2016. szeptember és 2016. október hónapokra (2016. november 1 – 2016. november 30. között a bevallás adatai szerint 300.000 Ft volt a jövedelme). Ezért a csecsemőgondozási díjat a rendelkezésre álló adatok alapján határozatban meg kell állapítani a 2017. évi minimálbér kétszerese figyelembe vételével, az Ebtv. 42. § (3) bekezdése szerint. Amennyiben a határozat

meghozatalát követően a foglalkoztató teljesíti a 2016. szeptemberi és októberi bevallást, a csecsemőgondozási díjat megállapító határozatot ennek megfelelően kell módosítani vagy visszavonni.

Az Ebtv. a kérelem visszavonásához, a jogosultság utólagosan megállapított hiányához, illetve az utólag alacsonyabb összegben történő ellátás-megállapításhoz ugyanazon jogkövetkezményeket fűzi, mint korábban az előlegnél: ilyen esetekben ugyanis a jogalap nélkül felvett ellátást **az igénylőnek kell felróhatóságra tekintet nélkül visszafizetnie 30 napon belül.**

Nem lehet előleget adni az üzemi balesetekkel összefüggésben sem, ha 21 napon belül azért nem lehet a kérelmet elbírálni, mert hiányoznak a baleset üzemiségének az elbírálásához szükséges adatok. **Ebben az esetben, ha az igénylő táppénzre való jogosultsága megállapítható, akkor táppénzt kell részére megállapítani, melyről viszont alakszerű határozatot hozni nem kell.** (Ugyancsak nem kell ekkor határozatot hozni a táppénz-hozzájárulásról.) Amennyiben később a baleset üzemisége elismerésre kerül, és az igénylő részére baleseti táppénzt állapítanak meg, a baleseti táppénz összegébe az addig folyósított táppénz összegét be kell számítani. **Ha viszont a hatóság nem ismeri el a baleset üzemi jellegét, egybefoglalt döntést kell hozni,** melyben egyrészt el kell utasítani a baleseti táppénz iránti kérelmet, másrészt pedig ezen alakszerű döntésben rendelkezni kell a táppénz megállapításáról is. Egyúttal a megállapított táppénz összegébe a korábban már folyósított táppénz összegét be kell számítani.

Üzemi balesetek vonatkozásában is érvényesül, hogy, ha az igénylő a kérelmét visszavonja, vagy, ha megállapításra kerül, hogy részére a baleseti táppénz vagy az egybefoglalt döntésben megállapított táppénz a már folyósított táppénzösszeznél alacsonyabb összegben jár és az a megállapított ellátás összegébe nem számítható be, az igénylő köteles a különbözetet felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül visszafizetni.

Amennyiben az üzemi baleset elbírálásához szükséges adatok hiánya miatt került sor a biztosított részére táppénz megállapítására, az egészségbiztosító a **táppénz-hozzájárulásról szóló határozatot** a baleseti táppénz elutasításáról és a táppénz megállapításáról szóló egybefoglalt döntés jogerőre emelkedését követő 15 napon belül hozza meg. A társadalombiztosítási kifizetőhely pedig ennek megfelelően az egybefoglalt döntés jogerőre emelkedését követő hónapban benyújtott elszámolásában teljesíti a táppénz-hozzájárulási kötelezettségét.

11) Az eljárás megszüntetését követő ismételt igénybejelentés [Ebtv. 61. § (2a) bek.]

2016. január 1-jétől az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásainak és a baleseti táppénznek a megállapítására irányuló eljárásokban nincs lehetőség az eljárás felfüggesztésére. Ha valamilyen előkérdés tisztázására mégis szükség lenne, a hatóságnak az eljárást meg kell szüntetnie. Emiatt az igénylők tulajdonképpen önhibájukon kívül kicsúszhatnak a 6 hónapos igényérvényesítési határidőből.

Ezen probléma megoldása érdekében 2017. január 1-jétől az Ebtv. úgy rendelkezik, hogy, **ha a pénzbeli ellátás, illetve a baleseti táppénz iránti kérelem elbírálására indított eljárás – az előzőek miatt – megszüntetésre került, úgy az ugyanazon ügyben a 6 hónapos igényérvényesítési határidőn túl ismételten benyújtott igényt is határidőben benyújtottnak kell tekinteni és érdemben el kell bírálni, feltéve, hogy a kérelem ismételt benyújtására az előzetes kérdés elbírálásában hozott döntés jogerőre emelkedésének a napjától számított 6 hónapon belül került sor.** A jogszabály az ismételt igénylésre nézve objektív határidőt is megállapít: az ismételten benyújtott kérelem ugyanis csak az első kérelem alapján indult eljárásban hozott megszüntető végzés jogerőre emelkedését követő 5 éven belül bírálható el érdemben. Ezen határidő jogvesztő, elmulasztása esetén igazolásnak helye nincs.

Példa (1):

A munkavállaló a 2017. január 4-én kezdődött keresőképtelenségére tekintettel táppénz iránti kérelmet nyújtott be. A kérelmet a járási hivatal 2017. január 12-én elutasította, tekintettel arra, hogy a bejelentett személyek jogviszonyadatait tartalmazó nyilvántartás szerint a biztosítása 2016. december 31-én megszűnt. A munkavállaló a munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt bírósághoz fordult, melyről az elutasító határozattal szemben benyújtott fellebbezésében tájékoztatta a járási hivatalt. A járási hivatal az elutasító határozatot visszavonta, mivel azonban az eljárás felfüggesztésére lehetőség nincs, ezért az eljárás megszüntetésre is került 2017. február 7-én. A bírósági eljárásban hozott ítélet – mely a munkavállaló munkaviszonyát helyreállította – 2017. szeptember 27-i jogerőre emelkedését követően a biztosított ismételten benyújtotta a táppénz iránti kérelmét 2017. december 13-án. Bár ezen igénybejelentés már túl van az Ebtv. 61. § (2) bekezdése szerinti 6 hónapos igényérvényesítési határidőn, mégis határidőben benyújtottnak kell tekinteni és azt érdemben el kell bírálni, mivel a biztosított az ismételt kérelmét a bírósági ítélet jogerőre emelkedését követő 6 hónapon, illetve az ügyében korábban hozott eljárást megszüntető végzés jogerőre emelkedésétől számított 5 éven belül nyújtotta be.

Példa (2):

A munkavállaló a 2017. január 4-én kezdődött keresőképtelenségére tekintettel táppénz iránti kérelmet nyújtott be. A kérelmet a járási hivatal 2017. január 12-én elutasította, tekintettel arra, hogy a bejelentett személyek jogviszonyadatait tartalmazó nyilvántartás szerint a biztosítása 2016. december 31-én megszűnt. A munkavállaló a munkaviszonya jogellenes megszüntetése miatt bírósághoz fordult, erről azonban a járási hivatalt nem tájékoztatta, és az elsőfokú határozat jogerőre emelkedett. A bírósági eljárásban hozott ítélet – mely a munkavállaló munkaviszonyát helyreállította – 2017. szeptember 27-i jogerőre emelkedését követően a biztosított ismételten benyújtotta a táppénz iránti kérelmét 2017. december 13-án. Mivel az első kérelem alapján indult eljárás nem a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 31. § (1) bekezdés l) pontja szerinti megszüntetéssel zárult, ezért az Ebtv. 61. § (2a) bekezdése nem alkalmazható. Ebben az esetben az ügyfél ismételten benyújtott kérelmét érdemi vizsgálat nélkül – az Ebtv. 61. § (2) bekezdésében meghatározott határidő elmulasztására való tekintettel – el kell utasítani.

12) Az utazási költségtérítést érintő módosítások [Ebtv. 22. § (4) bek., Vhr. 11. § (3) bek. c) pont, 11. § (7b) bek.]

Az utazási költségtérítésre vonatkozóan indokoltá vált egy technikai jellegű jogszabály-módosítás, mely az Ebtv. hatályba lépése óta megváltozott szakmai fogalmakat pontosítja. A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás a köznevelési alapfeladatok egyike. A köznevelési jogszabályok a 3 év feletti gyermekek esetében több különböző fogalmat használnak [„sajátos nevelési igény” (SNI), „beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség” (BTM), jogszabályban külön nem nevesített, problémamentes, sine morbo], melyek azonban a 3 év alatti gyermekeknél nehezen értelmezhetőek. Az Ebtv. az SNI-t tekinti főfogalomnak, és az alá sorolja be a korai fejlesztésre való jogosultságot is. 2017. évtől a szabályozás a megváltozott fogalomrendszerhez igazodik.

Ezzel kapcsolatosan az Ebtv. 2017. február 1-jétől úgy rendelkezik, hogy a korai fejlesztést és gondozást, a nem önkéntes pedagógiai szakszolgálati feladatellátást, valamint a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztő nevelését végző intézmény igénybevételeivel kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár. 2017. szeptember 1-jétől a fogalom ismételten változtatásra fog kerülni; ezen időponttól a jogszabályi meghatározásból ki fog kerülni a „sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztő nevelését végző” fordulat.

Az utazási költségtérítéssel kapcsolatban a Vhr.-ben foglalt rendelkezések is módosításra kerültek, melyek a biológiai terápiás készítményeket igénybevevő betegek számára jelentenek

kedvező változást. A tételes elszámolás alá eső hatóanyagot tartalmazó gyógyszereket a biztosítottak 2016 augusztusától nem háromhavonta, hanem havonta kaphatják meg, így az ilyen típusú gyógyszerek kiváltásával kapcsolatos utak száma az év folyamán a háromszorosára emelkedett. Erre való tekintettel indokoltá vált, hogy az utazási utalvány kiállítására és a szolgáltatás igénybevételének az utazási utalványon történő igazolására kötelezettek között **külön nevesítésre kerüljön a gyógyszer kiadására jogosult egészségügyi szolgáltató.**

Egyúttal kimondásra került, hogy a tételes elszámolás alá eső hatóanyagot tartalmazó gyógyszerekkel történő kezelésben részesülő biztosított a kezelés igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségek tekintetében a járóbeteg-szakellátásra, a fekvőbeteg-gyógyintézetbe, továbbá gyógyászati ellátásra, rehabilitációra beutalt biztosítottal azonos elbírálás alá esik. **Tehát 2017. január 1-jétől ezen személyi kör abban az esetben is jogosult – az egyéb feltételek fennállása esetén – utazási költségtérítésre, ha csak gyógyszer kiváltására kerül sor (orvos-beteg találkozás nem történik).**

13) Megszűnt biztosításból származó napok beszámítása [Vhr. 27/A. § (1)-(1a) bek.]

A biztosítási idők összeszámítására vonatkozó jogszabályi rendelkezés két ponton is módosításra, egyértelműsítésre került. Egyrészt a jogalkotó 2017. január 1-jétől az összeszámítási szabály alkalmazhatóságát a keresőképtelenség első napjával szemben az ellátásra való jogosultság kezdő napjához köti. Ezért kimondja, hogy a megszűnt biztosítási jogviszonyból származó biztosításban töltött napok közül azokat kell összeszámítani a fennálló biztosításban töltött napokkal, amelyek megelőzik **az ellátásra való jogosultság** első napján fennálló biztosítási jogviszony kezdő napját.

Másrészt beiktatásra került egy új bekezdés is, melynek értelmében **a megszűnt biztosításban töltött időt akkor is hozzá kell számítani a fennálló biztosítási jogviszonyhoz, ha a megszűnt biztosítási jogviszony a fennálló biztosítási jogviszony szünetelésének időtartama alatt, vagy azt követően szűnt meg.**

Példa:

Az „A” munkáltatónál 2015. szeptember 1-je óta munkaviszonyban álló biztosított ezen jogviszonyában 2016. február 1-jétől 2016. december 31-ig fizetés nélküli szabadságon volt. A „B” munkáltatónál 2015. december 1-jétől fennálló munkaviszonya 2016. december 31-én megszűnt. A gyermeke 2017. március 1-jén történő születésére való tekintettel ugyanezen naptól az anya csecsemőgondozási díj megállapítását kérte. A biztosított az „A” jogviszonyában összesen 212 nap biztosítási időt szerzett a szülést megelőző két éven belüli időszakban. Mivel a „B” munkáltatónál fennállt biztosítása az „A” munkáltatónál fennálló jogviszony szünetelésének időtartama alatt szűnt meg, ezért a „B” munkáltatónál 2016. február 1-jétől 2016. december 31-ig biztosításban töltött időt (335 napot) hozzá kell számítani az „A” jogviszonyban megszerzett 212 naphoz, így az anya rendelkezik a szülést megelőzően 365 nap biztosításban töltött idővel, azaz jogosulttá válhat csecsemőgondozási díjra.

Budapest, 2017. január 18.

Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság